

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 4218/24
16.1.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Никола Петровић, адвокат из Панчева, ул. Максима Горког бр.14, против туженог Републичког фонда за здравствено осигурање, са седиштем у Београду, ул. Јована Мариновића бр.2, ради поништаја решења и исплате солидарне помоћи, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П1 бр.61/24 од 30.8.2024. године, у седници већа одржаној дана 16.1.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1 бр.61/24 од 30.8.2024. године, у ставу првом, трећем и четвртном изреке и у том делу жалба туженог **ОДБИЈА**, као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1 бр.61/24 од 30.8.2024. године у ставу другом изреке и тужба тужиље у делу којим је тражила да се поништи решење туженог 12/2 бр.121-83/21-2 од 11.2.2021. године, **ОДБАЦУЈЕ**, као неблагоприятна.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 бр.61/24 од 30.8.2024. године динара, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе тражено поднеском тужиље од 7.6.2024. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и поништено решење туженог 12/2 бр.121-83/21-2 од 11.2.2021. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име права на исплату солидарне помоћи запосленом услед урођене или друге тешке болести детета за 2021. годину исплати износ од 84.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе (23.3.2021. године), до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 262.286,00 динара,

са законском затезном каматом од извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући првостепену пресуду, у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку у потврђеном делу пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује жалби.

Према чињеничном стању утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужилца је запослена код туженог на радном месту администратор здравственог осигурања. Решењима туженог тужилца је признато право као запосленој на солидарну помоћ услед урођене или друге теже болести детета за 2018, 2019. и 2020. годину, а решењем туженог од 11.2.2021. године, одбијен је као неоснован захтев тужилце за утврђење права на солидарну помоћ због болести члана уже породице – детета запослене, имајући у виду став Комисије туженог да малолетно дете ... према тренутном здравственом стању, не испуњава услове према Правилнику за доделу права на тражену солидарну помоћ. Чланом 6. став 1. тачка 14. Правилника о ближим условима за стицање права на солидарну помоћ по основу болести за запослене код туженог 12 бр.110-163/2018 од 1.11.2018. године предвиђено је да право на солидарну помоћ у случају дуже болести запосленог или члана његове уже породице, запослени остварује за тешке урођене или стечене болести код детета запосленог, узраста до 18, односно 26 године ако је на редовном школовању, а које нису дефинисане претходним алинејама овог члана. Наведени правилник туженог био је у примени 2018, 2019. и 2020. године и није се мењао ни 2021, 2022. и 2023. године. Новчани износ солидарне помоћи за 2021. годину износи 84.200,00 динара, а међу парничним странкама није спорна висина потраживања тужилце, нити чињеница да тужени тужилца наведени износ није исплатио. Према налазу и мишљењу судског вештака за област медицине, ужа специјалност педијатрија, дечија неурологија, код малолетне ББ, ћерке тужилце, ради се о тежем стању, хроничном и перманентном стању (дете је превремено рођено у 29. недељи трудноће, уз веома ниску порођајну телесну масу од 1.150 кг, са заостатком у психомоторном развоју, са урођеним оштећењем мрежњаче изазване превременим рођењем, код детета постоји другачији изглед и од 3. године живота се лечи од епилепсије, прописан јој је антиепилетик који редовно конзумира, која болест се може сматрати дужом и практично трајном и која захтева стално ангажовање родитеља, целокупне породице, школског окружења и целе околине на адекватној инклузији детета, како би усвојила што више животних вештина у периоду интензивног развоја детета, те да је подршка породице, која је и финансијске природе, у овом периоду најважнија. Хронични проблеми са којима је дете ББ рођена не могу нестати, већ се ради о хроничном перманентном стању, која болест се може сматрати дужом и

практично трајном, која ће захтевати мањи или већи степен перманентне потпоре, надзора и подршке различите врсте (подршка породице, финансијска подршка, подршка школе и друштва).

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да су у конкретном случају испуњени законски услови прописани одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, те да је тужбени захтев тужиље основан како за исплату предметног новчаног износа, тако и за поништај решења туженог од 11.2.2021. године, с обзиром да комисија туженог није на ваљан и потпун начин оценила и вредновала медицинску документацију коју је тужиља доставила уз свој захтев за исплату солидарне помоћи, о ком захтеву је одлучено оспореним решењем туженог од 11.2.2021. године, којим је повређено право тужиље. Применом одредаба Правилника о ближим условима за стицање права на солидарну помоћ по основу болести за запослене у Републичком фонду за здравствено осигурање, првостепени суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови за усвајање захтева тужиље, па је донео одлуку као у ставовима другом и трећем побијане пресуде.

Тужиљи је на досуђени износ досуђена и законска затезна камата сходно одредби члана 278. став 1. Закона о облигационим односима.

Првостепени суд је дозволио објективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиље од 7.6.2024. године, из разлога целисходности и економичности поступка, јер је тужиља у наведеном поднеску поставила тужбени захтев за поништај решења туженог од 11.2.2021. године, којим је одбијен њен захтев за признавање права на солидарну помоћ због болести члана уже породице – детета запослене као неоснован, па је применом одредаба чланова 199. и 200. Закона о парничном поступку, донео одлуку као у ставу првом изреке побијане пресуде.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је у потврђеном делу, правилно применио материјално право и за своју одлуку дао разлоге, које у свему прихвата и другостепени суд.

Одредбом члана 120. тачка 1. Закона о раду (“Службени гласник РС”, број 24/05...75/14), прописано је да општим актом, односно уговором о раду може да се утврди право на јубиларну награду и солидарну помоћ.

Чланом 6. став 1. тачка 14. Правилника о ближим условима за стицање права на солидарну помоћ по основу болести за запослене код туженог 12 бр.110-163/2018 од 1.11.2018. године предвиђено је да право на солидарну помоћ у случају дуже болести запосленог или члана његове уже породице, запослени остварује за тешке урођене или стечене болести код детета запосленог, узраста до 18, односно 26 године ако је на редовном школовању, а које нису дефинисане претходним алинејама овог члана.

Поштујући наведене норме, код утврђене чињенице у поступку пред првостепеним судом, да је дете тужиље мал. ББ рођено са хроничним здравственим проблемима и болестима (заосталост у психомоторном развоју, урођено оштећење мрежњаче, фацијална дисморфија, епилепсија) које се сматрају дужим и трајним и које

захтевају перманентну помоћ, подршку и надзор породице, лекара, школе и друштва, правилан је закључак првостепеног суда да је у конкретном случају остварен услов из члана 6. став 1. тачка 14. Правилника о ближим условима за стицање права на солидарну помоћ по основу болести за запослене код туженог и да тужиљи по том основу припада право на солидарну помоћ за 2021. годину.

Без утицаја је позивање туженог на закључак Комисије туженог да дете запослене – тужиље нема тешку урођену или стечену болест, већ да се ради о благим интелектуалним потешкоћама, те да нису испуњени Правилником предвиђени услови, с обзиром да супротно произилази из налаза и мишљења судског вештака.

Неосновани су наводи жалбе да је учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер је изрека првостепене пресуде разумљива, у пресуди су дати разлози о свим битним чињеницама, који су јасни и непротивречни, а о битним чињеницама не постоји противречност ни између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини изведених доказа и самих тих доказа, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Цењени су и остали наводи жалбе туженог, али по мишљењу другостепеног суда нису од утицаја на доношење другачије одлуке, јер се њима не доводи у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања и примењеног материјалног права. Из наведених разлога, првостепена пресуда је потврђена у ставу трећем изреке, како одлука о главном потраживању, тако и одлука о законској затезној камати, јер су у том делу правилно примењене одредбе чланова 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Правилна је одлука првостепеног суда којом је дозволио објективно преиначење тужбе по поднеску тужиље од 7.6.2024. године, јер је заснована на правилној примени одредбе члана 199 Закона о парничном поступку, с обзиром да је првостепени суд правилно оценио да поступак по преиначеној тужби неће знатно да продужи трајање парнице, због чега је решење садржано у ставу првом изреке побијане пресуде потврђено.

Међутим, одлука садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, донета је уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 3 Закона о парничном поступку, на коју другостепени суд пази по службеној дужности у смислу одредбе члана 386 став 3 Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 195 став 1 Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.24/05...75/14), прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Ставом 2 овог члана прописано је да рок за покретање спора јесте 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Рок прописан наведеном одредбом је прекулизван рок материјалног права, његово пропуштање доводи до губитка права на судску заштиту и одбацивања тужбе и

о њему суд води рачуна по службеној дужности. Правило да се тужба подноси у року од 60 дана примењује се у радном спору за поништај решења, при чему се рок за подношење тужбе рачуна од дана достављања решења, с обзиром да је право запосленог повређено одлуком послодавца.

Тужила је иницијално поднетом тужбом од 23.3.2021. године тражила исплату солидарне помоћи запосленом због урођене и тешке болести код детета за 2021. годину у износу од 84.200,00 динара, а тужбени захтев за поништај решења туженог од 11.2.2021. године којим је одбијен захтев тужиле за утврђивање права на солидарну помоћ због болести члана уже породице – детета као неоснован, тужила је истакла у поднеску од 7.6.2024. године. С обзиром на то да је тужила уз тужбу приложила решење туженог од 11.2.2021. године, произлази да је решење примила најкасније дана када је поднела тужбу, па је, по оцени другостепеног суда, тужба за утврђење поднета после рока прописаног одредбом члана 195 став 2 Закона о раду.

С обзиром на изнето, у поступку пред првостепеним судом учињена је битна повреда одредаба из члана 374 став 2 тачка 3 Закона о парничном поступку, због чега је другостепени суд применом члана 391 став 2 Закона о парничном поступку укинуо првостепену пресуду у ставу другом изреке и одбацио тужбу тужиле у делу захтева за поништај решења туженог 12/2 бр.121-81/21-2 од 11.2.2021. године као неблагоприятну.

Међутим, по оцени овог суда чињеница да није поништено у судском поступку решење туженог 12/2 бр.121-81/21-2 од 11.2.2021. године којим је захтев тужиле за исплату солидарне помоћи одбијен, није од утицаја на одлуку о захтеву тужиле који се односи на новчано потраживање. Према одредби члана 164 Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...75/14), послодавац одговара за штету, ако незаконитом одлуком повреди право запосленог. Материјална штета се, осим случаја повреде на раду или професионалног обољења, углавном односи на изгубљену зараду или друга новчана примања која запосленом припадају по закону, општем акту послодавца или уговору о раду. Захтев за исплату тог новчаног потраживања се подноси послодавцу, али одлука о том захтеву, није услов за остварење права на судску заштиту. Спор о материјалној одговорности послодавца има карактеристике спора пуне јурисдикције, у коме суд не испитује законитост одлуке послодавца, већ одлучује о самом праву запосленог на исплату одређеног новчаног примања. Решење послодавца, којим он не признаје право запосленом, нема утицаја на одлуку у поступку, те није ни услов за остварење судске заштите за исплату новчаног потраживања по основу радног односа. Из тих разлога, без утицаја је на остваривање права тужиле на исплату солидарне помоћи, чињеница да је тужба за поништај решења туженог од 11.2.2021. године одбачена као неблагоприятна.

Потврђено је решење о накнади трошкова парничног поступка, садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде, јер је донето правилном применом чланова 153. и 154. Закона о парничном поступку и одговара исходу спора и постигнутом успеху странака, а околност да је првостепена пресуда делимично укинута и тужба у делу захтева за поништај решења одбачена као неблагоприятна, није утицала на висину досуђених трошкова.

Из изнетих разлога, на основу одредаба чланова 390, 391. став 2 и 401. тачка 2. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**